

Møteprotokoll

Møtedato: 16.04.2026

Møtetid: Kl. 09:00 - 17:30

Møtested: kommunestyresalen, Tingvoll

Saksnr.: 007/26 – 016/26

Følgende medlemmer møtte	Parti
Marit Hougsrud	SP
Oddvin Sørbøen	SP
Per Tørris Holde	SP
Ragnhild Kvale	SP
Svein Erik Wold	SP
Arnstein Li	SP
Bodil Øyhus Pihl	SP
Henning Mikkelsgård	SP
Lars Erik Thorsrud	SP
Inger Lise Damslora	AP
Kjell Eriksen	AP
Ola Jonny Fossholt	AP
Roger Kjensrud	AP
Steinar Østgård	AP
Inger Mari Sørum	FRP
Line Solgun Sandli	FRP
Ståle Borgersen	H

Forfall meldt fra følgende medl.	Parti	Følgende varamedl. møtte	Parti
Cathrine Hagen	AP	Lisbeth Garli	AP
Asle Mikkelsgård Trædal	H	Olav Kristian Huseby	H

Forfall og innkalte vara godkjent.

Møteleder:	Marit Hougsrud
Fra adm. møte:	Øivind Næss, Gry Engelsen, Ragnhild Langedrag, Tor Henning Skjerve, Heidi Storbråten, Oddleiv Juvkam, Ingrid Lie Gosling, Camilla Ingridrud, Ann Wold
Utlevert i møtet:	
Orientering:	Orientering fra administrasjonen • Regnskap 2025 • Status SAUS og beredskapssenter • Status arealplan Orientering Mitt Sør-Aurdal v/Olav Kristian Huseby Ordførers orientering

Sp.mål/interpell.:**Skriftlige spørsmål:**

- Kjell Eriksen: Forurensing og Interpellasjon
- Bodil Ø. Pihl: Manglende SFO tilbud onsdager i Hedalen 26/27
- Arnstein Li: Ferdigstillelse HEBU

Muntlige spørsmål:

Arnstein Li: Spørsmål og svar til spørretimen
Ola Jonny Fossholt: Utdeling av pris

Befaring:**Diverse:**

Innkalling godkjent.

Tilleggsinnkalling godkjent med merknad: Innkalte varamedlemmer må få informasjon som gjelder møte de er innkalt til.

Saksliste godkjent med små endringer:

- Orientering om Mitt Sør-Aurdal legges til.
- Sak 009/26 tas kl. 15.00

Bagn, 16. april 2026

Marit Hougsrud

Leder

I h.h.t. våre rutiner er dette dokumentet godkjent og sendt uten signatur.

Saksliste:

Sak nr.	Sakstittel
007/26	Investeringsbeslutning brureparasjoner 2026
008/26	Kontrollutvalgets årsmelding 2025
009/26	Prosjektrapport for eierskapskontroll av VLMS-Eiendom IKS og VNK KO 2026
010/26	Valg av 2. vara til representantskapet i Innlandet Revisjon IKS for perioden 2023-2027
011/26	Samlesak for referatsak
012/26	Samlesak for delegerte saker
013/26	Forskrift om skole- og feriedager 2026-2027
014/26	Plan for forebyggende arbeid for barn, unge og familier fram mot 2030
015/26	Revidert vertskommuneavtale VLMS
016/26	Høringssvar fra Sør-Aurdal kommune til NOU 2026: 1 En bærekraftig kommunesektor

007/26 Investeringsbeslutning brureparasjoner 2026

Forslag til vedtak:

Det bevilges en investeringsramme på kr 2 300 000 inkl. mva. i 2026 som tilleggsbevilgning til investeringsbudsjettet. Tiltaket finansieres gjennom låneopptak.

Vedtak som innstilling fra Formannskapet - 19.03.2026 - 007/26

Det bevilges en investeringsramme på kr 2 300 000 inkl. mva. i 2026 som tilleggsbevilgning til investeringsbudsjettet. Tiltaket finansieres gjennom låneopptak.

16.04.2026 Kommunestyret

Behandling:

Votering nr 1 - Votering over forslag

Forslag: **Innstilling fra Formannskapet - 19.03.2026**

For: 19 stemmer (100%) - AP 6, FRP 2, H 2, SP 9

Mot: 0 stemmer (0%)

KS - 007/26 Vedtak:

Det bevilges en investeringsramme på kr 2 300 000 inkl. mva. i 2026 som tilleggsbevilgning til investeringsbudsjettet. Tiltaket finansieres gjennom låneopptak.

008/26 Kontrollutvalgets årsmelding 2025

Forslag til vedtak:

Årsmelding 2025 for kontrollutvalget i Sør-Aurdal tas til orientering.

16.04.2026 Kommunestyret

Behandling:

Votering nr 1 - Votering over forslag

Forslag: **Opprinnelig forslag**

For: 19 stemmer (100%) - AP 6, FRP 2, H 2, SP 9

Mot: 0 stemmer (0%)

KS - 008/26 Vedtak:

Årsmelding 2025 for kontrollutvalget i Sør-Aurdal tas til orientering.

009/26 Prosjektrapport for eierskapskontroll av VLMS-Eiendom IKS og VNK KO 2026

Forslag til vedtak:

Kommunestyret tar prosjektrapport for eierskapskontrollen av VLMS-Eiendom IKS og VNK KO og dens anbefalinger til orientering.

Kommunestyret ber kommunedirektøren og eierrepresentanter følge opp, slik at revisors anbefalinger i prosjektrapport for eierskapskontrollen blir fulgt opp og gjennomført.

For kommunenes eieroppfølging generelt er følgende anbefalt:

- Kommunene er pliktige å omtale formål med sine eierskap i selskaper og andre samarbeid i eierskapsmeldingen for å tydeliggjøre hensikten med eierskapet. De bør derfor sørge for at formål med kommunens eierskap i selskaper og samarbeid innarbeides i eierskapsmeldingen.
- Kommunene bør innføre som rutine å jevnlig gjennomgå styringsdokumenter som regulerer styringen av selskaper der den er eier, f.eks i forbindelse med neste revisjon av eierskapsmeldingen.
- Kommunikasjon mellom kommunestyret og eierorganene bør nedfelles i kommunens eierskapsmelding. Også her kan neste revisjon av eierskapsmeldingen være en anledning til å innarbeide dette.

For kommunenes eierskap i VLMS-Eiendom IKS og VNK KO er følgende anbefalt:

- For å i møte kravene i regelverket for offentlige anskaffelser bør det tas en gjennomgang av hvorvidt Nord-Aurdal kommune lovlig kan kjøpe tjenester fra VLMS Eiendom uten konkurranse i form av utvidet egenregi.
- VLMS Eiendom bør nedfelle bruk av valgkomité i sin selskapsavtale, samt gå over til en ordning med numeriske i stedet for personlige varamedlemmer.
- I lys av habilitetsmessige utfordringer og risiko for rolleblanding bør ordningen med ledende ansatte i styrene i interkommunale selskaper revurderes, slik som i tilfelle VLMS Eiendom. Samtidig bør det sikres at valgkomitéen kan foreta en selvstendig vurdering av i sin tilrådning til valg av styremedlemmer.
- VLMS Eiendom bør få på plass retningslinjer som regulerer habilitet i selskapet.
- Det bør innføres etiske retningslinjer for VLMS Eiendom

16.04.2026 Kommunestyret

Behandling:

Votering nr 1 - Votering over forslag

Forslag: **Opprinnelig forslag**

For: 19 stemmer (100%) - AP 6, FRP 2, H 2, SP 9

Mot: 0 stemmer (0%)

KS - 009/26 Vedtak:

Kommunestyret tar prosjektrapport for eierskapskontrollen av VLMS-Eiendom IKS og VNK KO og dens anbefalinger til orientering.

Kommunestyret ber kommunedirektøren og eierrepresentanter følge opp, slik at revisors anbefalinger i prosjektrapport for eierskapskontrollen blir fulgt opp og gjennomført.

For kommunenes eieroppfølging generelt er følgende anbefalt:

- Kommunene er pliktige å omtale formål med sine eierskap i selskaper og andre samarbeid i eierskapsmeldingen for å tydeliggjøre hensikten med eierskapet. De bør derfor sørge for at formål med kommunens eierskap i selskaper og samarbeid innarbeides i eierskapsmeldingen.

- Kommunene bør innføre som rutine å jevnlig gjennomgå styringsdokumenter som regulerer styringen av selskaper der den er eier, f.eks i forbindelse med neste revisjon av eierskapsmeldingen.
- Kommunikasjon mellom kommunestyret og eierorganene bør nedfelles i kommunens eierskapsmelding. Også her kan neste revisjon av eierskapsmeldingen være en anledning til å innarbeide dette.

For kommunenes eierskap i VLMS-Eiendom IKS og VNK KO er følgende anbefalt:

- For å i møte kravene i regelverket for offentlige anskaffelser bør det tas en gjennomgang av hvorvidt Nord-Aurdal kommune lovlig kan kjøpe tjenester fra VLMS Eiendom uten konkurranse i form av utvidet egenregi.
- VLMS Eiendom bør nedfelle bruk av valgkomité i sin selskapsavtale, samt gå over til en ordning med numeriske i stedet for personlige varamedlemmer.
- I lys av habilitetsmessige utfordringer og risiko for rolleblanding bør ordningen med ledende ansatte i styrene i interkommunale selskaper revurderes, slik som i tilfelle VLMS Eiendom. Samtidig bør det sikres at valgkomitéen kan foreta en selvstendig vurdering av i sin tilrådning til valg av styremedlemmer.
- VLMS Eiendom bør få på plass retningslinjer som regulerer habilitet i selskapet.
- Det bør innføres etiske retningslinjer for VLMS Eiendom

010/26 Valg av 2. vara til representantskapet i Innlandet Revisjon IKS for perioden 2023-2027

Forslag til vedtak:

.... oppnevnes som 2. vara til representantskapet i Innlandet Revisjon IKS for resten av perioden 2023-2027.

Vedtak som innstilling fra Valgnemnd - 19.03.2026 - 001/26

Roger Kjensrud oppnevnes som 2. vara til representantskapet i Innlandet Revisjon IKS for resten av perioden 2023-2027.

16.04.2026 Kommunestyret

Behandling:

Votering nr 1 - Votering over forslag

Forslag: **Innstilling fra Valgnemnd - 19.03.2026**

For: 19 stemmer (100%) - AP 6, FRP 2, H 2, SP 9

Mot: 0 stemmer (0%)

KS - 010/26 Vedtak:

Roger Kjensrud oppnevnes som 2. vara til representantskapet i Innlandet Revisjon IKS for resten av perioden 2023-2027.

011/26 Samlesak for referatsak

Saken tas til orientering.

16.04.2026 Kommunestyret

Behandling:

Votering nr 1 - Votering over forslag

Forslag: **Opprinnelig forslag**

For: 19 stemmer (100%) - AP 6, FRP 2, H 2, SP 9

Mot: 0 stemmer (0%)

KS - 011/26 Vedtak:

Saken tas til orientering.

012/26 Samlesak for delegerte saker

Delegerte vedtak tas til etterretning.

16.04.2026 Kommunestyret

Behandling:

Votering nr 1 - Votering over forslag

Forslag: **Opprinnelig forslag**

For: 19 stemmer (100%) - AP 6, FRP 2, H 2, SP 9

Mot: 0 stemmer (0%)

KS - 012/26 Vedtak:

Delegerte vedtak tas til etterretning.

013/26 Forskrift om skole- og feriedager 2026-2027

Forslag til vedtak:

Forskrift om skole- og feriedager 2026-2027, Sør-Aurdal kommune, Innlandet vedtas.

Forskriften trer i kraft 1. august 2026 og opphører 31. juli 2026.

16.04.2026 Kommunestyret

Behandling:

Votering nr 1 - Votering over forslag

Forslag: **Opprinnelig forslag**

For: 19 stemmer (100%) - AP 6, FRP 2, H 2, SP 9

Mot: 0 stemmer (0%)

KS - 013/26 Vedtak:

Forskrift om skole- og feriedager 2026-2027, Sør-Aurdal kommune, Innlandet vedtas.

Forskriften trer i kraft 1. august 2026 og opphører 31. juli 2027.

014/26 Plan for forebyggende arbeid for barn, unge og familier fram mot 2030

Forslag til vedtak:

Plan for forebyggende arbeid for barn, unge og familier fram mot 2030 vedtas.

16.04.2026 Kommunestyret

Behandling:

Votering nr 1 - Votering over forslag

Forslag: **Opprinnelig forslag**

For: 19 stemmer (100%) - AP 6, FRP 2, H 2, SP 9

Mot: 0 stemmer (0%)

KS - 014/26 Vedtak:

Plan for forebyggende arbeid for barn, unge og familier fram mot 2030 vedtas.

015/26 Revidert vertskommuneavtale VLMS

Forslag til vedtak:

Ny vertskommuneavtale for VLMS godkjennes som vedlagt. Kommunestyret gir kommunedirektør fullmakt til å signere avtalen på vegne av vertskommunen.

16.04.2026 Kommunestyret

Behandling:

Votering nr 1 - Votering over forslag

Forslag: **Opprinnelig forslag**

For: 19 stemmer (100%) - AP 6, FRP 2, H 2, SP 9

Mot: 0 stemmer (0%)

KS - 015/26 Vedtak:

Ny vertskommuneavtale for VLMS godkjennes som vedlagt. Kommunestyret gir kommunedirektør fullmakt til å signere avtalen på vegne av kommunen.

016/26 Høringssvar fra Sør-Aurdal kommune til NOU 2026: 1 En bærekraftig kommunesektor

Forslag til vedtak:

Kommunestyret slutter seg til KS sitt høringssvar til NOU 2026: 1 En bærekraftig kommunesektor.

Sør-Aurdal kommune viser til Kommunekommisjonens vurdering for hvorfor lokalt selvstyre både er viktig for å gi innbyggerne lokaldemokratisk innvirkning og er den mest ressurs-effektive måten å sikre en bærekraftig velferd over hele landet. Denne premissen må være sentralt også i arbeidet med den oppfølgende utredningen (NOU 2).

Sør-Aurdal kommune anbefaler at Kommunekommisjonen i arbeidet med NOU 2 prioriterer å bruke ressurser på å utvikle forslag som faktisk reduserer det samlede statlige styringstrykket mot kommunene, både på systemnivå og gjennom enkeltforslag.

Sør-Aurdal kommune deler kommisjonens vurdering av at det er behov for et institusjonelt rammeverk som medvirker til at statlig styring i større grad blir samordnet og utøvd i tråd med ramkestyringsprinsippet og prinsippene nedfelt i kommuneloven, både i Regjering og Storting.

Sør-Aurdal kommune understreker hvor viktig det er at summen av styringstiltak blir sett i sammenheng med de fastsatte økonomiske rammene og den demografiske utviklingen framover, både når det gjelder etterspørsel etter tjenester og tilgangen på arbeidskraft.

Sør-Aurdal kommune legger til grunn at regjeringen vil fremme konkrete forslag om oppfølging av Kommunekommisjonens første delutredning i kommuneproposisjonen 2027 og i statsbudsjettet for 2027.

Til konkrete enkeltforslag i NOU 1

1. Sør-Aurdal kommune mener prinsipielt at bemanningsnormer og formelle kompetansekrav er uegnede og unødvendige virkemidler i statens styring av kommunene, og at de bør unngås.
2. Dagens lærenorm bør endres fra å gjelde på hovedtrinn per skole til kommunenivå.
3. Sør-Aurdal kommune støtter at de formelle kompetansekravene i helse- og omsorgstjenesteloven § 3-2 oppheves.
4. Kommisjonens forslag om innlemming av øremerkede tilskudd støttes, med unntak av forslaget om innlemming av veterinærtilskuddet. Sør-Aurdal kommune tilrår at den delen av tilskuddet som gis særskilt som stimuleringsstilskudd for dekning av veterinærtjenester på dagtid i kommuner med svakt næringsgrunnlag, videreføres som øremerket tilskudd.
5. Sør-Aurdal kommune støtter at grunnskoletilskuddet avvikles, og at beløpet fordeles etter de ordinære kostnadsnøklerne i inntektssystemet.
6. Sør-Aurdal kommune støtter forslaget om forenkling av investeringstilskuddsordningen i tråd med kommisjonens forslag.

Forslag til NOU 2 – Institusjonelt rammeverk for statlig styring – Tiltak på systemnivå

Sør-Aurdal kommune tilrår at Kommunekommisjonen prioriterer å utrede, konkretisere og foreslå et justert rammeverk for statlig styring av kommuner og fylkeskommuner basert på følgende hovedelementer:

1. Vurdere og foreslå hvordan staten kan tydeliggjøre rommet for lokalt politisk og faglig skjønn.
2. Gjennomgå utrednings- og beslutningsprosesser knyttet til lovarbeid, med sikte på både tydeligere vurderinger av om reguleringer er egnet og nødvendige, og en høyere terskel for å gripe inn i den lokale handlefriheten.
3. Vurdere og foreslå systemer for samordning og koordinering av lovverk, samt etterfølgende evaluering av nytt lovverk.
4. Utrede hvordan en sterkere vektlegging av konsekvensene for hele kommunens eller fylkeskommunens tjenestetilbud kan innarbeides i statlige klageordninger, og foreslå alternativer til statlig klagebehandling.
5. Vurdere om det bør innføres en høyere terskel for overprøving av kommunens frie skjønn i særlovgivningen.

6. Vurdere om det bør etableres andre tvisteløsningsordninger i tillegg til dagens ordinære domstolsbehandling for å håndtere tvister mellom stat og kommune der det er uenighet om skjønnsmessig lovforståelse.
7. Vurdere tiltak som kan gi reell samordning av styringssignaler og prioriterte oppdrag i tildelingsbrev til underliggende etater, og redusere omfanget og detaljeringen ved statlig tilsyn.
8. Redusere kommuners og fylkeskommuners informasjonsplikt overfor statsforvaltningen.
9. Utrede tiltak som kan styrke etterlevelsen av det institusjonelle rammeverket for hvordan staten skal styre kommunesektoren.
10. Utrede hvordan et tverrdepartementalt og kontinuerlig arbeid med forenkling av eksisterende regler kan gjennomføres som del av arbeidet med kommuneproposisjonen og statsbudsjettet, og inngå i de faste møtene med KS.

NOU 2: Ytterligere endringer i dagens virkemiddelbruk – enkeltforslag

Sør-Aurdal kommune tilrår at Kommunekommisjonen prioriterer å utrede, konkretisere og foreslå endringer i dagens virkemiddelbruk innenfor følgende områder:

1. Mer fleksible bemanningsnormer i barnehagesektoren, kompetansekrav knyttet til bruk av tvang i helse- og omsorgssektoren, og oppmyking av språkkrav for helsepersonell med yrkeskvalifikasjoner fra land utenfor EØS og Sveits.
2. Tiltak som frigjør kapasitet til oppdatering av overordnede arealplaner, inkludert forenklinger knyttet til planstrategi og planprogram for samfunnsdelen, samt prosesskrav ved mindre og moderate endringer i gjeldende planer. Kommisjonen bør også vurdere behovet for endringer i plan- og bygningsloven som reduserer antall innsigelser og varsler om innsigelser, særlig når reguleringer er i tråd med overordnede og oppdaterte planer.
3. Fremme forslag om et eget lovutvalg for ny eiendomsskattelov med bedre pedagogisk oppbygging og struktur, og enklere regler for taksering og utskriving av skatt.
4. Øke ambisjonsnivået for gjennomgang av aktørlover som binder store administrative ressurser i kommunesektoren uten tilsvarende nytte for innbyggerne.
5. Arbeide videre med hvordan statens pedagogiske virkemidler kan utformes slik at statsforvaltningen ikke begrenser det lokale selvstyret utover det som følger av lov og forskrift.
6. Vurdere ytterligere innlemminger og forenklinger av øremerkede tilskudd, med krav om konsekvensvurdering av omfordelingseffekter.
7. Gå gjennom enkeltparagrafer i helse- og omsorgstjenesteloven for å tilpasse lovverket til endrede rammer, personellsituasjon og demografi.
8. Be Arbeids- og inkluderingsdepartementet tydeliggjøre handlingsrommet for rammevedtak etter sosialtjenesteloven § 18, eller endre lovteksten slik at dette går klart frem.
9. Vurdere om sammenslåing av lovverk innenfor oppvekstsektoren kan bidra til forenkling og bedre rammevilkår for tverrsektorielt samarbeid.
10. Vurdere hvordan statlig styring av kulturfeltet kan forenkles.

NOU 2: Andre forhold

Sør-Aurdal kommune tilrår at Kommunekommisjonen prioriterer å utrede, konkretisere og foreslå endringer innenfor følgende områder:

1. Vurdere hvordan statsforvalterne utøver rollen sin, inkludert eventuelle variasjoner mellom embetene.
2. Arbeide videre med økonomiske og juridiske virkemidler som støtter kommunenes egne valg om å slå seg sammen eller samarbeide mer omfattende og langsiktig i faste konstellasjoner, også om velferdsoppgaver.
3. Vurdere hvordan digitaliseringsarbeidet kan innrettes slik at statlig sektorisering ikke hindrer utviklingen av helhetlige og sammenhengende tjenester, og ikke påfører kommunesektoren urimelige kostnader eller krav om bruk av løsninger som ikke er tilpasset sektoren.
4. Fremme forslag om endringer i forsøksloven og annen forsøkslovgivning slik at kommuner og fylkeskommuner kan prøve ut mer gjennomgripende forsøk

16.04.2026 Kommunestyret

Behandling:

Endringsforslag til punkt 2 i NOU 1, foreslått av Per Tørris Holde, Senterpartiet

Viser til punkt 2 under overskriften ***Til konkrete enkeltforslag i NOU 1*** i kommunedirektørens forslag til vedtak.

Endringsforslag fra Per Tørris Holde (SP):

Punkt 2 endres til: ***Sør-Aurdal kommune mener at dagens lærernorm på skolenivå skal opprettholdes.***

Endringsforslag punkt 5 i NOU 1, foreslått av Arnstein Li, Senterpartiet

5. Sør-Aurdal kommune støtter ikke at grunnskoletilskuddet avvikles.

Nytt punkt 3 under «konkrete enkeltforslag i NOU 1», foreslått av Bodil Øyhus Pihl, Senterpartiet

3. Sør-Aurdal kommune mener de formelle kompetansekravene i Helse- og omsorgstjenesteloven §3-2 må opprettholdes

Endringsforslag til punkt 1 i NOU 1, foreslått av Steinar Østgård, Arbeiderpartiet

Punkt 1 strykes

Votering nr 1 - Votering over forslag

Forslag: **Endringsforslag til punkt 1 i NOU 1**

Steinar Østgård (AP), Andre partier: AP, FRP

For: 17 stemmer (89%) - AP 6, FRP 2, H 1, SP 8

Mot: 2 stemmer (11%) - H 1, SP 1

Stemmer:

Svein Erik Wold (SP)

Olav Kristian Huseby (H)

Votering nr 2 - Votering over forslag

Forslag: **Endringsforslag til punkt 2 i NOU 1**

Per Tørris Holde (SP)

For: 18 stemmer (95%) - AP 6, FRP 2, H 2, SP 8

Mot: 1 stemme (5%) - SP 1

Stemmer:

Svein Erik Wold (SP)

Votering nr 3 - Votering over forslag

Forslag: **Nytt punkt 3 under «konkrete enkeltforslag i NOU 1»**

Bodil Øyhus Pihl (SP)

For: 18 stemmer (95%) - AP 6, FRP 2, H 2, SP 8

Mot: 1 stemme (5%) - SP 1

Stemmer:

Svein Erik Wold (SP)

Votering nr 4 - Votering over forslag

Forslag: **Endringsforslag punkt 5 i NOU 1**

Arnstein Li (SP)

For: 19 stemmer (100%) - AP 6, FRP 2, H 2, SP 9

Mot: 0 stemmer (0%)

Votering nr 5 - Votering over forslag

Forslag: **Opprinnelig forslag uten punkt 1, 2, 3, og 5**

For: 19 stemmer (100%) - AP 6, FRP 2, H 2, SP 9

Mot: 0 stemmer (0%)

KS - 016/26 Vedtak:

Kommunestyret slutter seg til KS sitt høringssvar til NOU 2026: 1 En bærekraftig kommunesektor.

Sør-Aurdal kommune viser til Kommunekommisjonens vurdering for hvorfor lokalt selvstyre både er viktig for å gi innbyggerne lokaldemokratisk innvirkning og er den mest ressurs-effektive måten å sikre en bærekraftig velferd over hele landet. Denne premissen må være sentralt også i arbeidet med den oppfølgende utredningen (NOU 2).

Sør-Aurdal kommune anbefaler at Kommunekommisjonen i arbeidet med NOU 2 prioriterer å bruke ressurser på å utvikle forslag som faktisk reduserer det samlede statlige styringstrykket mot kommunene, både på systemnivå og gjennom enkeltforslag.

Sør-Aurdal kommune deler kommisjonens vurdering av at det er behov for et institusjonelt rammeverk som medvirker til at statlig styring i større grad blir samordnet og utøvd i tråd med rammestyringsprinsippet og prinsippene nedfelt i kommuneloven, både i Regjering og Storting.

Sør-Aurdal kommune understreker hvor viktig det er at summen av styringstiltak blir sett i sammenheng med de fastsatte økonomiske rammene og den demografiske utviklingen framover, både når det gjelder etterspørsel etter tjenester og tilgangen på arbeidskraft.

Sør-Aurdal kommune legger til grunn at regjeringen vil fremme konkrete forslag om oppfølging av Kommunekommisjonens første delutredning i kommuneproposisjonen 2027 og i statsbudsjettet for 2027.

Til konkrete enkeltforslag i NOU 1

1. **Strykes**
2. **Sør-Aurdal kommune mener at dagens lærernorm på skolenivå skal opprettholdes.**
3. Sør-Aurdal kommune mener de formelle kompetansekravene i Helse- og omsorgstjenesteloven §3-2 **må opprettholdes.**
4. Kommisjonens forslag om innlemming av øremerkede tilskudd støttes, med unntak av forslaget om innlemming av veterinærtilskuddet. Sør-Aurdal kommune tilrår at den delen av tilskuddet som gis særskilt som stimuleringsstilskudd for dekning av veterinærtjenester på dagtid i kommuner med svakt næringsgrunnlag, videreføres som øremerket tilskudd.
5. **Sør-Aurdal kommune støtter ikke at grunnskoletilskuddet avvikles.**
6. Sør-Aurdal kommune støtter forslaget om forenkling av investeringstilskuddsordningen i tråd med kommisjonens forslag.

Forslag til NOU 2 – Institusjonelt rammeverk for statlig styring – Tiltak på systemnivå

Sør-Aurdal kommune tilrår at Kommunekommisjonen prioriterer å utrede, konkretisere og foreslå et justert rammeverk for statlig styring av kommuner og fylkeskommuner basert på følgende hovedelementer:

1. Vurdere og foreslå hvordan staten kan tydeliggjøre rommet for lokalt politisk og faglig skjønn.
2. Gjennomgå utrednings- og beslutningsprosesser knyttet til lovarbeid, med sikte på både tydeligere vurderinger av om reguleringer er egnet og nødvendige, og en høyere terskel for å gripe inn i den lokale handlefriheten.
3. Vurdere og foreslå systemer for samordning og koordinering av lovverk, samt etterfølgende evaluering av nytt lovverk.
4. Utrede hvordan en sterkere vektlegging av konsekvensene for hele kommunens eller fylkeskommunens tjenestetilbud kan innarbeides i statlige klageordninger, og foreslå alternativer til statlig klagebehandling.
5. Vurdere om det bør innføres en høyere terskel for overprøving av kommunens frie skjønn i særlovgivningen.
6. Vurdere om det bør etableres andre tvisteløsningsordninger i tillegg til dagens ordinære domstolsbehandling for å håndtere tvister mellom stat og kommune der det er uenighet om skjønnsmessig lovforståelse.
7. Vurdere tiltak som kan gi reell samordning av styringssignaler og prioriterte oppdrag i tildelingsbrev til underliggende etater, og redusere omfanget og detaljeringen ved statlig tilsyn.
8. Redusere kommuners og fylkeskommuners informasjonsplikt overfor statsforvaltningen.
9. Utrede tiltak som kan styrke etterlevelsen av det institusjonelle rammeverket for hvordan staten skal styre kommunesektoren.
10. Utrede hvordan et tverrdepartementalt og kontinuerlig arbeid med forenkling av eksisterende regler kan gjennomføres som del av arbeidet med kommuneproposisjonen og statsbudsjettet, og inngå i de faste møtene med KS.

NOU 2: Ytterligere endringer i dagens virkemiddelbruk – enkeltforslag

Sør-Aurdal kommune tilrår at Kommunekommisjonen prioriterer å utrede, konkretisere og foreslå endringer i dagens virkemiddelbruk innenfor følgende områder:

1. Mer fleksible bemanningsnormer i barnehagesektoren, kompetansekrav knyttet til bruk av tvang i helse- og omsorgssektoren, og oppmyking av språkkrav for helsepersonell med yrkeskvalifikasjoner fra land utenfor EØS og Sveits.
2. Tiltak som frigjør kapasitet til oppdatering av overordnede arealplaner, inkludert forenklinger knyttet til planstrategi og planprogram for samfunnsdelen, samt

prosesskrav ved mindre og moderate endringer i gjeldende planer. Kommisjonen bør også vurdere behovet for endringer i plan- og bygningsloven som reduserer antall innsigelser og varsler om innsigelser, særlig når reguleringer er i tråd med overordnede og oppdaterte planer.

3. Fremme forslag om et eget lovutvalg for ny eiendomsskattelov med bedre pedagogisk oppbygging og struktur, og enklere regler for taksering og utskriving av skatt.
4. Øke ambisjonsnivået for gjennomgang av aktørlover som binder store administrative ressurser i kommunesektoren uten tilsvarende nytte for innbyggerne.
5. Arbeide videre med hvordan statens pedagogiske virkemidler kan utformes slik at statsforvaltningen ikke begrenser det lokale selvstyret utover det som følger av lov og forskrift.
6. Vurdere ytterligere innlemminger og forenklinger av øremerkede tilskudd, med krav om konsekvensvurdering av omfordelingseffekter.
7. Gå gjennom enkeltparagrafer i helse- og omsorgstjenesteloven for å tilpasse lovverket til endrede rammer, personellsituasjon og demografi.
8. Be Arbeids- og inkluderingsdepartementet tydeliggjøre handlingsrommet for rammevedtak etter sosialtjenesteloven § 18, eller endre lovteksten slik at dette går klart frem.
9. Vurdere om sammenslåing av lovverk innenfor oppvekstsektoren kan bidra til forenkling og bedre rammevilkår for tverrsektorielt samarbeid.
10. Vurdere hvordan statlig styring av kulturfeltet kan forenkles.

NOU 2: Andre forhold

Sør-Aurdal kommune tilrår at Kommunekommisjonen prioriterer å utrede, konkretisere og foreslå endringer innenfor følgende områder:

1. Vurdere hvordan statsforvalterne utøver rollen sin, inkludert eventuelle variasjoner mellom embetene.
2. Arbeide videre med økonomiske og juridiske virkemidler som støtter kommunenes egne valg om å slå seg sammen eller samarbeide mer omfattende og langsiktig i faste konstellasjoner, også om velferdsoppgaver.
3. Vurdere hvordan digitaliseringsarbeidet kan innrettes slik at statlig sektorisering ikke hindrer utviklingen av helhetlige og sammenhengende tjenester, og ikke påfører kommunesektoren urimelige kostnader eller krav om bruk av løsninger som ikke er tilpasset sektoren.
4. Fremme forslag om endringer i forsøksloven og annen forsøkslovgivning slik at kommuner og fylkeskommuner kan prøve ut mer gjennomgripende forsøk